সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

দশম শ্রেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় - ১

বাস্তৱ সংখ্যা

অংশ – ৬

গায়ত্রী শইকীয়া

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$11 = 1 \times 11$

6. $7 \times 11 \times 13 + 13$ আৰু $7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 + 5$ সংখ্যা দুটা কিয় যৌগিক সংখ্যা, ব্যাখ্যা কৰা।

$7 \times 11 \times 13 + 13$

$= 13(7 \times 11 \times 1 + 1)$

$= 13(77 + 1)$

$= 13 \times 78$

$= 13 \times 2 \times 3 \times 13$

$= 2 \times 3 \times 13^2$, যৌগিক সংখ্যা

2 | 78

3 | 39

13

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$7 \times 6 \times \underline{5} \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 + \underline{5}$

$= 5\,(7 \times 6 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 + 1)$

$= 5\,(42 \times 24 + 1)$

$= 5\,(1008 + 1)$

$= 5 \times 1009$ যৌগফল

সংখ্যা।

দেখানো হল।

	4	2
	2	4
1	6	8
8	4	
1	0	0 8

7. এখন খেল পথাৰৰ চাৰিওপিনে এটা বৃত্তাকাৰ পথ। খেল পথাৰখন গাড়ীৰে এবাৰ ঘূৰিবলৈ ছোনিয়াৰ 18 মিনিট লাগে, য'ত একেটা ঘূৰণতে ৰবিৰ লাগে 12 মিনিট। ধৰা তেওঁলোকে একেটা বিন্দুতে একে সময়তে আৰু একেটা দিশত যাত্ৰা আৰম্ভ কৰে। কিমান মিনিট পিছত তেওঁলোক আকৌ আৰম্ভণিৰ বিন্দুটোত লগ লাগিব?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$18 = 2 \times 3 \times 3$

$= 2 \times 3^2$

$12 = 2 \times 2 \times 3$

$= 2^2 \times 3$

$\therefore$ ল. সা. গু $= 2^2 \times 3^2$

$= 4 \times 9$

$= 36$

2	18
3	9
	3

2	12
2	6
	3

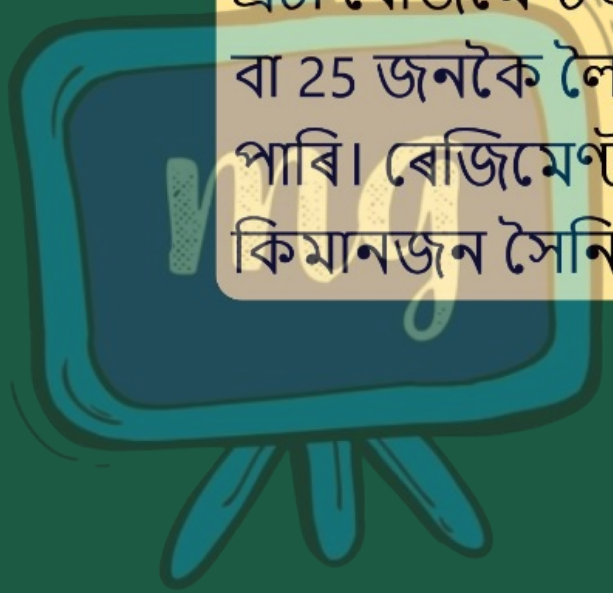
$\therefore$ 36 মিনিট পাচ্ছ দুজন আবদুলির বিদ্যুৎ লাইন লাগবে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

8. **(i)**

এটা ৰেজিমেণ্টত থকা সৈনিকবোৰক 15, 20 বা 25 জনকৈ লৈ কিছুমান শাৰীত থিয় কৰাব পাৰি। ৰেজিমেণ্টটোত অতি কমেও কিমানজন সৈনিক আছে?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$15 = 3 \times 5$

$20 = 2 \times 2 \times 5$

$= 2^2 \times 5$

$25 = 5 \times 5$

$= 5^2$

∴ ল. সা. গু $= 2^2 \times 3 \times 5^2$

$= 4 \times 3 \times 25$

$= 100 \times 3$

∴ সৈনিকের সংখ্যা $= 300$ জন ।।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

8. **(ii)**

এটা ঘণ্টা 18 ছেকেণ্ড আৰু আন এটা ঘণ্টা 60 ছেকেণ্ডৰ অন্তৰালত বাজে। কোনো এক সময়ত দুয়োটা ঘণ্টা একেলগে বাজিলে তাৰ কিমান ছেকেণ্ড পিছত ঘণ্টাদুটা পুণৰ একেলগে বাজিব?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$18 = 2 \times 3 \times 3$
$= 2 \times 3^2$

$60 = 2 \times 2 \times 3 \times 5$
$= 2^2 \times 3 \times 5$

$\therefore$ ল. সা. গু $= 2^2 \times 3^2 \times 5$
$= 4 \times 9 \times 5$
$= 20 \times 9$
$= 180$

2	18
3	9
	3

2	60
2	30
3	15
	5

$\therefore$ দুযোটা ঘন্টা 180 হলেও পাচঁ পুনশ্ব একেলগে বাজিব। //

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

8. **(iii)**

এটা অনাতাঁৰ কেন্দ্রই প্রতি দুদিনৰ মূৰে মূৰে "অসম সংগীত"টো বজায়। আন এটা কেন্দ্রই একেটা সংগীত প্রতি তিনি দিনৰ মূৰে মূৰে বজায়। 30 দিনত মুঠতে কিমানবাৰ দুয়োটা অনাতাঁৰ কেন্দ্রই একেটা দিনত সংগীতটো বজাব?

২ দিনৰ মূৰে মূৰে এবাৰ
আৰু 3 দিনৰ মূৰে মূৰে এবাৰ বজায়।

∴ ল. সা. গু = 2 × 3
= 6

∴ 6 দিনৰ মুকলি হোৱা কেন্দ্ৰই একেলগে বজাব।

6 দিনত একেলগে বাজে 1 বাৰ
∴ 1 ,, ,, $\frac{1}{6}$,,
∴ 30 ,, ,, $\frac{30}{6}$,,

= 5 বাৰ।